

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

D. Thomæ & cæterorum sententia, qui Angelos accipere à rebus species
negant. membrum 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

MEMBRUM II.

Diui Thomae & ceterorum sententia qui Angelos accipere à rebus species negant.

Angeli ex D. Thomae sententia non accipiunt species à rebus.

DIVVS Thomas hoc loco, & alibi saepe, & Caietanus hoc art. & q. 7. art. 2. Ferrarientis 2. contra gentes cap. 96. & sequentibus, Capreolus in 2. dist. 3. q. 2.

Species Deo Angelis infusa quae & quales.

& reliqui Diui Thomae sectatores, ac quidam alij, censent Angelos, nec accipere species à rebus, nec proinde in eis esse intellectum agentem, quo naturaliter possint eas à rebus accipere, sed intelligere cetera à se distincta, per species quas habeant con-naturales, innatas, à Deo quae in instanti, quo creati sunt infusas. Affirmant verò species Angelorum representare non solum naturas specificas obiectorum, & genericas in specificis inclusas, sed etiam gradus indiuiduantes indiuiduorum omnium, quae per causas naturales esse possunt. Addunt, diuersorum indiuiduorum eiusdem speciei infusam, non esse diuersas species intelligibiles in eodem Angelo, sed speciem, quae representat naturam specificam, representare simul unitè & distinctè gradus omnes indiuiduantes, ac proinde indiuidua omnia, quae per causas naturales sub ea specie esse possunt, non secus ac species huius candoris, quae est in meo oculo, unitè & distinctè in quavis sui parte representat omnes partes proportionales obiecti huius candoris. Imò affirmant, speciem intelligibilem quae representat naturam specificam substantialem, non solum representat indiuidua omnia, quae sub ea esse possunt, sed etiam accidentia omnia, quae vel eis inerunt, vel per causas naturales inesse poterunt, nempe quantitatem, figuram, candorem, nigredinem, lessionem, deambulationem, locutionem, &c. Vt enim essentia diuina representat unitè intellectui diuino naturas omnes communes, indiuidua omnia, quae sub illis esse possunt, & accidentia omnia, quae eis vel inerunt, vel inesse poterunt: sic, inquit, vnaquaeque species intelligibilis angelorum, quae ab essentia diuina tamquam ab exemplari expressa est, vt minimum representat unitè vnam naturam substantialem specificam, & indiuidua omnia, quae per causas naturales sub ea esse possunt, nec non accidentia omnia quibus affici poterunt. Quò fit, inquit, vt vnaquaeque species intelligibilis Angelorum representet quidem propria singulorum indiuiduorum, quae sub natura substantiali specifica, quam representat, continentur, nullius tamen eorum in eo sensu sit species propria, quasi illi sit adaequata, sed superexcellens, quippe cum vnumquodque eorum, quoad ea quae illi sunt propria, ita representet, vt simul eodemque modo alia infinita representet, eaque de causa optimè potest esse ratio cognoscendi infinita successiue.

Addunt sectatores Diui Thomae, cum, vt representatio fiat, necessaria sit similitudo inter id, quod representat & id quod representatur, similitudo verò existentiam exigit vtriusque extremi, consequens esse, vt esto species Angelorum imagines sint rerum omnium secundum se, etiam quae nondum existunt, nullam tamen earum representent, antequàm existat, sed solum quando actu existit. Atque id in causa esse, vt Angeli per species innatas non cognoscant res, antequàm sint, non quidem propter specierum defectum, sed alterius extremi, nempe rei representandae, quae nondum existit.

A Non tamen hi autores negabunt postquam angeli cognouerunt rem quamuis, manere in eis vestigium, speciemve ex tali cognitione relictam, qua postea, re corrupta ac desinente esse recordati illius possint, notitiamque abstractiuam formare: non secus ac in nobis quando rem quamuis cognoscimus: vestigium ac species manet quae recordationi inferuit: neque enim Angeli inferioris naturae sunt, quam nos, vt eis inesse memoriam intellectiuam negare possimus.

Angeli ex cognitione cuiusque rei comparant speciem memoriam inferuentem.

B Cum ad notitiam intuitiuam obiecti ex eo in nobis certa distantia inter obiectum & nos necessaria sit, quòd nos species à rebus accipiamus, obiectaque ipsa percipienda effundere sui speciem à quacumque distantia non possint in nostram potentiam, sanè ex sententia eorum doctorum, qui negant Angelos à rebus species accipere, dicendum est, eos à quacumque distantia, & quocumque interiecto medio, siue illud diaphanum, siue opacum sit, posse obiecta intuitiue cognoscere, idque affirmat D. Thomas hoc loco in responsione ad tertium. Quò fit, vt iuxta horum Doctorum sententiam Angeli custodes, in caelo empyreo existentes, per suas vires naturales inde cognoscant intuitiue, quid in terra agant homines, quos habent sub cura ac tutela sua, ubi sunt, & quando patrocinio ipsorum indigeant. Similiter sequitur, vt daemones, inferorum incolae, intuitiue cognoscant, quid agatur super terram (si tamen cordis cogitationes excipias) modo ad id attendant.

Si Angeli species à rebus non colligunt à quacumque distantia quoduis obiectum cognoscunt.

C Fundamenta opinionis haecenus explicatae sunt haec. Argumentatur eius defensores primò. Talis est distinctio & ordo substantiarum spiritualium, qualis est corporearum, sed inter corpora ea quae superiora sunt, nempe caeli, habent potentiam naturalem iam ab instanti primo suae creationis perfectam omnino per formam, ita vt materia caeli non maneat in potentia ad formam substantialem, & actum primum, inferiora verò non habent potentiam, quae sit omnino perfecta per formam, quinimò eorum materia manet in potentia ad aliam, ac aliam formam, quam successiue ab alio, atque alio agente recipit: ergo pari ratione inter substantias spirituales, inferiores quidem, nempe animae rationales, habebunt potentiam intellectus non prorsus fatiatam naturaliter, quoad actum primum, puta speciem intelligibilem, sed successiue aliam, ac aliam acquirunt, superioribus verò, quales sunt Angeli, inest naturaliter potentia intellectus completè saturata quoad actum primum quatenus statim à principio suae creationis congenitas & con-naturales habent species rerum omnium, quas possunt naturaliter cognoscere.

Angelos non accipere species à rebus probatur 1.

D Secundò, animae relationes, quia affines sunt corporibus, vniuntur illis, atque idcirco illis vniu-tur, vt à corporibus & per corpora species intelligibiles accipiant, alioquin cum forma non sit propter materiam, sed materia propter formam, frustra illis vniuntur: cum ergo Angeli non vniuntur corporibus, sed sunt intellectuales substantiae ab omni materia concretione segregatae, sanè non accipient species à rebus, sed à Deo influente, & quati verè infundente cum natura intellectuali species omnium rerum ipsis con-naturales.

Secundo.

E Tertio, ab extremo in extremum non transitur nisi per medium: sed esse rei corporeae in phantasia, est medium quoddam inter esse merè materiale, quod habet in se ipsa à parte rei, & esse omnino spirituale, quod per speciem intelligibilem habet in intellectu possibili: ergo res materialis efficiere

Tertio.

nequit speciem intelligibilem, esto intellectus agens: adit, quin prius in phantasia efficiat phantasma: sed in Angelo non est phantasia: ergo Angelus accipere non potest species à rebus, esto vi polleat maxima ad intelligendum, prædiciturque sit intellectu agente.

Confr.

Eadem opinio confirmatur ex Augustino 2. super Genesim ad litteram cap. 8. ubi docet, *res corporeas*, quas scriptura Genes. 1. & 2. docet à Deo sex illis diebus factas, prius à Deo esse productas in cognitione Angelorum, quam fuerint in semetipsis. Accedit illud Dionysij 7. cap. de diuinis nominibus, ubi *Angeli*, inquit, non congregant diuinam cognitionem à rebus diuisibilibus, aut sensibilibus. Versio Perionij habet in hunc modum, *Quæ* (mentes scilicet) non diuisiuis, aut diuisiuis, vel sensibus, vel rationibus suis diuinam scientiam comparant, neque alicuius societates, & quasi contagione cum his coherent, sed ab omni materia, multitudinèque, & admixtione soluta ac libera, mente sine materia, aequaliter ea, quæ in diuinis intelliguntur: eisque est mentis vis & actio, quam puritas, quam nihil admixtū nihilque inquinatū habet, illustrat: quæ eadem faciliè diuina sensu perspicit & contempletur: partim quod partibus non constat, partim quod materia vacat, partim quod coniunctione diuina similitudinis ad diuinam, sapientiæque præstantiorem & mentem & rationem exprimitur, atque formatur. Hæc Dionysius ibi.

Secunda.

MEMBRUM III.

Fluuntne species Angelorum ab eorum essentia.

CIRCA hanc opinionem D. Thomæ dubium est, in quo sensu species Angelis instanti, quo creati sunt infusæ, dicendæ sint illis naturales aut connaturales. An quia fluunt ab eorum natura & substantia, non fecus ac potentia, & proprietates, alio an potius aliquo modo. Capreoli in 2. dist. 4. quæst. 2. ad argumentum Aureoli contra secundam conclusionem, quem nonnulli sequuntur, affirmat, dici priori modo naturales. Hæc tamen sententia non placet. Primò, quia incredibile videtur, inesse substantiæ Angeli tantam, ac talem vim, ut ab ea naturali quadam resu tantia emanent tot, ac tales species, absque alio peculiari Dei influxu. Secundò, quia tunc Angelus per suam substantiam, concurrentem in ratione speciei intelligibilis, cognoscere posset omnia alia à se, quod tamen D. Thomas art. præcedente negauit. Consecutio probatur, quoniam Angelus per suam substantiam potest se ipsum intelligere perfecte: quemadmodum autem intelligendo suam substantiam perfecte, eaque sola concurrente in modum speciei intelligibilis, potest in ipsamet intelligere omnes potentias, & proprietates naturales, quæ ab ea possunt emanare, quæque in ipso continentur eminenter, sic quoque intelligere poterit species omnes, quæ ab ipso simili modo emanant, quas eminenter continet, intuendo simul, quorum sint species, quandoquidem species nequit perfecte cognosci, quin id etiam cognoscatur cuius est species. Tertio, quia incredibile est, quod in vnoquoque Angelorum sint species, non solum omnium, quæ esse possunt per causas naturales, sed etiam possibilium diuina potentia: conueniendum ergo erit eos multarum rerum non habere species, quas Deus create poterit, quarum perfectio quædam imperfectiores erunt suprema earum, quas Deus creauit, & perfe-

Capreoli sententia.

Species Angelis infusæ non emanant ab eorum essentia.

ctiores infima creata: sin minus conueniendum esset vnumquemque Angelorum habere species repræsentantes, non solum res omnes, quæ per causas naturales esse possunt sed etiam diuina potentia factibiles modò tales sint, ut neque perfectione superent supremam, neque superentur ab infima eorum, quas Deus creauit, quod tamen, ut credo, neque D. Thomas, neque vllus scætorum illius concederet. Posito ergo, quòd Angeli multarum cuiusmodi rerum, quas Deus sua omnipotentia potest efficere non habeant species, progreditur vltimus tertium nostrum argumentum: quia nulla potest reddi ratio, cur à substantiis Angelorum naturali quadam resultantia emanent potius species intelligibiles naturarū, quas Deus de facto creauit, quam infinitarum aliarum, quas potuit creare, quæque neque superant perfectione supremam, neque superantur ab infima creaturarum. Quare iuxta sententiam D. Thomæ dicendum est potius, species Angelorum non fluere ab eorum substantiis, sed Deum eas infundere, secundum ordinem suæ sapientiæ accommodatas ad intelligendum in eo ordine rerum, in quo statuit illos creare: id quod sæpe inuit D. Thomas apertè dum eiusmodi species dicit infundi à Deo, imò absque vllò anigmate inferius q. 56. art. 2. ad quædam manifestum est, hanc esse illius sententiam, eamque asseruit Ferrarientis 2. contra gentes cap. 98.

Dicendum est quemadmodum motus circularis naturalis est cælo, non quod à principio intrinseco tamquam ab efficiente procedat, sed quòd eorum potentiam habeat passiuam, in inclinationem naturalem ad eum motum, quem sibi tamquam debitum vendicat, & nihilominus necesse est, ut efficienter producat à principio extrinseco: sic quoque species Angelorum esse illis naturales, non quòd efficienter fluant ab eorum substantiis, sed quòd ad eas habeant potentiam passiuam inclinationemque naturalem quasi ad formas sibi debitas, ut suam propriam operationem in eo ordine rerū, in quo à diuina sapientia ac providentia conditæ sunt, exercere valeant, & nihilominus opus esse principio extrinseco efficiente, à quo eas accipiant, autore videlicet naturæ, à quo hæc, vel illæ infundantur, prout fuerit ordo rerum, in quo eas cõdere decreuerit. Sicut enim quamuis circularis motus naturalis sit cælo, at tamen quòd cæli moueantur in hanc, vel illam partem, nempe ab oriente in occidentem, aut ab occidente in orientem, & super polos mundi, aut super polos Zodiaci, contingit iuxta id quod postulat ordo rerum in hoc vniuerso, finisque ad quem cæli conditi sunt, ut in libris de cælo explicauimus: sic etiam quamuis naturale sit angelis habere species congenitas, à Deoque infusæ, attamen quòd illæ sint potius harum quam aliarum rerum pendet ab ordine rerum, in quo Deus collocare eos statuit.

Quo loco obserua, cum Deus & natura non deficiat in necessariis ad operationem & effectus proprios cuiusque rei, sanè sicut infusio animæ rationalis in materiam vltimò depositam est naturalis, vsque aded ut si Deus eam tunc non infunderet, miraculum pararet, infusioque illa dicitur naturalis, quia quodammodo de bita materia eo modo disposita, eò quòd cū generas, quod eam disposuit, non possit vtiuis suis eam producere, ordo naturalis postulet, ut ab amore naturæ, qui in necessariis non deficit producat: sicut item concursus vniuersalis, quo Deus operatur cum omni causa secundæ, naturalis est, vsq; adeò ut miraculū sit quo-

Species ab angelis infusæ non emanant ab eorum essentia.

Species ab angelis infusæ non emanant ab eorum essentia.